Unitat 9 · Allò que paguem entre tots

Resum · Llibre de l'alumnat, pàgs. 137–152

Els **tributs** es classifiquen en impostos, taxes i contribucions especials, i les cotitzacions són una altra aportació obligatòria a la Seguretat Social. Un **impost** es paga sense un servici concret a canvi, com l'**IVA** o l'**IRPF**. Una **taxa** es pot exigir per certs servicis, com una llicència d'obertura. Una **cotització** es paga per treballar i pot donar dret a prestacions, com la pensió. L'IVA es calcula sobre la **base**: 15,00 € més el 21 % donen 18,15 €. Amb estos pagaments se sostenen els **servicis públics**, que cada administració organitza amb un **pressupost públic**. La **redistribució** ajuda que els servicis arriben a totes les persones, encara que no aporten igual. Una **pensió contributiva** es paga sobretot amb el que cotitzen hui les persones que treballen: és la **solidaritat entre generacions**, i canvia si hi ha més persones jubilades i menys que cotitzen. La **transició verda** també costa diners, i la fiscalitat verda i les ajudes decidixen qui ho paga primer. La Comunitat Valenciana té reptes, com la despoblació i viure més anys, i fites, com el Tribunal de les Aigües i el seu patrimoni. Recorda: un **impost** no dona res concret a canvi, però la **redistribució** fa que els servicis arriben a tothom. Paguem alguns tributs en comprar i cotitzacions en treballar; els tiquets i les nòmines ajuden a identificar-los, i saber què es paga, qui ho paga i per a què servix permet opinar amb dades, també sobre allò que és de totes les persones.

Què es paga

- Tributs: impostos, taxes i contribucions especials
- L'IVA: base, tipus i total
- IRPF i impost sobre béns immobles
- Taxa: servici o activitat concreta
- Cotització: aportació a la Seguretat Social

Per a què servixen

- Servicis públics
- Pressupost públic
- Redistribució
- Economia submergida
- Aportacions d'una nòmina

Pensions

- Previsió social
- Pensió contributiva
- Solidaritat entre generacions
- Repartiment: cotitzants i pensionistes
- Viure més anys

Transició verda

- Costos socials
- Polítiques públiques i fiscalitat verda
- Justícia entre generacions
- Que ho faça un altre primer

Reptes i fites valencians

- Despoblació
- Viure més anys
- Tribunal de les Aigües: gestió comuna
- Patrimoni mundial: Llotja i Palmerar

ON S'EXPLICA EN EL LLIBRE

- **9.1** Què es paga · 139–141
- **9.2** Per a què · 141–143
- **9.3** Pensions · 144–145
- **9.4** Transició verda · 145–146
- **9.5** Reptes valencians · 146

Material complementari del llibre de l'alumnat. Les persones, empreses i situacions dels casos són fictícies, tret que s'indique una altra cosa.